

Biogramy osób odznaczonych Krzyżem Wolności i Solidarności

Konrad Banecki

ur. w 1959 roku

Był związany ze środowiskami opozycyjnymi w Warszawie od 1978 r. Od 1981 r. do grudnia 1983 r. aktywnie uczestniczył w organizacji przerzutu nielegalnej literatury religijnej, sakralnej oraz ulotek do Czechosłowackiej Republiki Socjalistycznej, przewoził nielegalne materiały oraz słowackich kleryków, którzy byli potajemnie wyświęceni w Polsce. Przenosił transporty na granicę gdzie następowała wymiana z kurierami słowackimi. Dzięki jego kontaktom podziemne wydawnictwa w Polsce wydrukowały modlitewnik dla słowackiej młodzieży. W jego mieszkaniu w Warszawie odbywały się spotkania osób zaangażowanych w niesienie pomocy dla słowackich katolików.

ks. Józef Belniak

ur. w 1939 roku

Ks. Józef Belniak, od 1985 r. proboszcz parafii św. Teresy i św. Jana Bosko w Łodzi, zainicjował utworzenie działającego od 1986 r. Duszpasterstwa Ludzi Pracy, które stało się ośrodkiem spotkań przedstawicieli podziemnych struktur NSZZ „Solidarność”. W 1987 r. na plebanii powstał punkt informacyjny prezydium Zarządu Regionalnego Ziemi Łódzkiej oraz sekretariat Grupy Roboczej Komisji Krajowej. W trzecią środę każdego miesiąca w kościele św. Teresy i św. Jana Bosko odprawiane były msze św. w intencji Ojczyzny. Za zgodą proboszcza we wrześniu 1988 r. przeprowadzona została akcja zbierania podpisów pod petycją do Sejmu PRL i Rady Państwa w sprawie ponownej legalizacji NSZZ „Solidarność”. Jako duchowy opiekun Duszpasterstwa Ludzi Pracy ks. Józef Belniak dążył do zjednoczenia różnych grup opozycyjnych, organizując wspólne spotkania i uroczystości.

W latach 1986-1989 był inwigilowany przez Służbę Bezpieczeństwa w związku z podejrzeniem prowadzenia działalności polegającej na udostępnianiu bazy kościelnej przedstawicielom nielegalnych organizacji opozycyjnych.

Adam Piotr Cymborski

ur. w 1967 roku

Był aktywnym działaczem opozycyjnym, który początkowo (od 1982 r.) związał się z Międzyszkolnym Komitetem Oporu, grupującym młodzież z kilkunastu warszawskich szkół. Następnie współpracował z Międzyzakładowym Robotniczym Komitetem Solidarności, a od 1986 r. z warszawskim oddziałem Solidarności Walczącej. Był również członkiem organizacji „Wolność i Niepodległość”. Zajmował się kolportażem i drukiem wydawnictw młodzieżowych (Victora, Sympatyk, Legion Młodych), podziemnych (Tygodnik Wojenny, CDN-GWR, Robotnik) oraz sygnowanych przez Solidarność Walczącą (Wolny Strzelec, Alternatywa, Solidarność Walcząca). Był kurierem przewożącym niepodległościowe wydawnictwa z terenu Wrocławia. Brał udział w akcjach specjalnych Grup Wykonawczych Solidarności Walczącej. Działalność niepodległościową prowadził do 1989 r.

Sławomir Gąsior

ur. w 1968 roku

W latach 1986-1989 prowadził aktywną działalność niepodległościową w młodzieżowej grupie afiliowanej przy Konfederacji Polski Niepodległej „Świt Niepodległości”. Zajmował się redagowaniem, drukowaniem i kolportowaniem gazety „Świt Niepodległości” oraz rozpowszechnianiem innych wydawnictw niezależnych, w tym pism: „Tygodnik Mazowsze”, „Gazeta Polska”, „Wiadomości”. Współpracował z działaczami Konfederacji Polski Niepodległej i Polskiej Partii Niepodległościowej. W okresie od 1987 r. do 1989 r. uczestniczył w demonstracjach, akcjach ulotkowych i plakatowych. W 1988 r. wspierał strajk studencki na Uniwersytecie Warszawskim.

Adam Gwiazda

ur. w 1970 roku

Był współzałożycielem i działaczem tajnej, antykomunistycznej organizacji uczniowskiej założonej w XVIII Liceum Ogólnokształcącym im. J. Zamoyskiego w Warszawie pn. „Wolność i Niezawisłość”, która po kilku miesiącach zmieniła nazwę na: Federacja Młodzieży Republikańskiej. Adam Gwiazda był zastępcą szefa organizacji i osobą odpowiedzialną za organizację kolportażu bezdebitowej prasy („Tygodnik Mazowsze”, „KOS”, „PWA” i inne) i książek oraz za kontakty z hurtowym punktem dystrybucji wydawnictw podziemnych. Uczestniczył w demonstracjach ulicznych i innych akcjach protestacyjnych, w tym obchodach rocznic patriotycznych: 11 listopada i 13 grudnia. Brał również udział w akcjach ulotkowych i malowaniu napisów na murach oraz w akcji informacyjnej o strajku i pacyfikacji Huty Lenina wiosną 1988 r.

Od października 1988 r. do 4 czerwca 1989 r. Adam Gwiazda działał w Polskiej Organizacji Młodzieżowej, grupie afiliowanej KPN – uczestniczył w kolportażu, demonstracjach ulicznych, rozbudowie struktur, malowaniu haseł na murach, akcjach ulotkowych. Na początku 1989 r. Adam Gwiazda, jako jeden z pierwszych niezależnych kolporterów, otworzył własne uliczne stoisko wydawnictw niezależnych przed Uniwersytetem Warszawskim, pomimo wciąż grożącej odpowiedzialności karnej za kolportaż wydawnictw bezdebitowych.

Zbigniew Jackiewicz

ur. w 1958 roku

Od przełomu lat 1987/1988 r. do czerwca 1989 r. brał udział w kolportażu bezdebitowej prasy, książek, broszur i innych materiałów ukazujących się w podziemiu, szczególnie w strukturach Grupy Politycznej Niezawisłość i Konfederacji Polski Niepodległej. Uczestniczył w organizacji lokali przeznaczonych na kolportaż, magazynów poligraficznych i miejsc składania książek. Brał udział w tajnych spotkaniach, na których planowano dalsze działania - przekazywanie kontaktów na inne grupy działające w podziemiu oraz przygotowywanie demonstracji i akcji ulotkowych.

Świadczył pomoc prawną na rzecz „Solidarności” w trakcie przechodzenia Związku z tajnych do legalnych działań w 1988 r. (składanie wniosków do sądu o rejestrację Komisji Zakładowych Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność”).

Janusz Bartłomiej Kamieński

ur. w 1964 roku

W latach 1982-1989 działał w podziemnych strukturach NSZZ „Solidarność” - Komitet Porozumienia Międzyzakładowego „Solidarność” oraz Grupach Oporu „Solidarni”. Grupie „Grzegorza” (GO „S” pod przewodnictwem Jacka Juzwy ps. „Grzegorz”), pod pseudonimem „Bartek”, pełnił funkcję szefa sekcji żoliborskiej.

Uczestniczył w tajnych akcjach, takich jak np. rozpylenie substancji odorowych w mieszkaniach funkcjonariuszy SB, czy na terenie Teatru „Syrena” w dniu 29 października 1982 r. Brał udział w manifestacjach jako członek grupy, której zadaniem było ochranianie manifestacji przed działaniami ZOMO. Organizował i kolportował prasę podziemną na terenie Warszawy, Torunia i Trójmiasta. Uczestniczył w Mszach za Ojczyznę i współpracował z ks. Jerzym Popiełuszką. W latach 1984-1985 jako student Wydziału Fizyki UMK w Toruniu, działał na rzecz reaktywacji podziemnych struktur Niezależnego Zrzeszenia Studentów.

W latach 1985-1989 jako student Wydziału Mechanicznego WSM w Gdyni zaangażował się w działania na rzecz reaktywacji NZS i od 1987 roku do 1989 roku pełnił kolejno funkcję wiceprzewodniczącego i przewodniczącego NZS WSM w Gdyni. Wiosną 1989 roku współorganizował w Gdyni manifestację NZS i NSZZ „Solidarność”.

Paweł Tomasz Kolkiewicz

ur. w 1966 roku

Był studentem Politechniki Warszawskiej. W latach 1985-1989 należał do Międzyzakładowego Komitetu Koordynacyjnego „Wola”. Zajmował się drukiem i kolportażem pism podziemnych m.in.: „Tygodnika Mazowsze”, „KOS”, „CDN”, „Woli”. Od 1986 r. był członkiem oddziału warszawskiego „Solidarności Walczącej” gdzie rozpowszechniał pisma wrocławskiej i warszawskiej SW, takie jak: „Wolny Strzelec”, „Solidarność Walcząca” czy „Alternatywa”, do których pisał także artykuły. Brał udział w akcjach ulotkowych, pracach redakcyjnych i druku wydawanej prasy podziemnej SW w Warszawie. W pokoju akademika „Bratniak”, w którym mieszkał, odbywały się spotkania warszawskiego oddziału SW. Był to też „punkt kolportażu”, gdzie dostarczano i przekazywano dalej prasę podziemną z Warszawy, Wrocławia, Łodzi, Poznania, Krakowa i Gdańska.

Piotr Kosowicz

ur. w 1961 roku

Po wprowadzeniu stanu wojennego był jednym z inicjatorów utworzenia Akademickiego Ruchu Samoobrony, mającego koordynować akcje protestacyjne środowiska akademickiego wobec działań władz. W ramach tej działalności, współpracował z podziemnymi strukturami Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność” oraz drukował kolportował komunikaty i drugoobiegowe wydawnictwa „Solidarności”.

Uczestniczył również w wielu manifestacjach niepodległościowych, organizowanych na terenie Krakowa. Był także członkiem redakcji podziemnego pisma Akademickiego Ruchu Samoobrony pn. „Póki my żyjemy”, wydawanego od grudnia 1981 r. do połowy 1983 r. (ukazało się 19 numerów). Działalność opozycyjną w ramach Akademickiego Ruchu Samoobrony prowadził do jego samorozwiązania się w połowie 1983 r., po czym kontynuował ją w ramach Ruchu Oporu Niezależnego Zrzeszenia Studentów.

Adam Piotr Kozera

ur. w 1968 roku

W latach 1986-1989 brał aktywny udział w działaniach opozycji antykomunistycznej na terenie Legionowa. Współpracował z Grupami Oporu „Solidarni” drukując wraz z braćmi Pawłem i Tomaszem wydawnictwa niepodległościowe np. karty okolicznościowe, znaczki Podziemnej Poczty „Solidarności”, kartki świąteczne, ulotki, plakaty, teksty informacyjne.

Tomasz Piotr Kozera

ur. w 1963 roku

W latach 1983-1989 brał aktywny udział w działaniach opozycji antykomunistycznej na terenie Legionowa. Współpracował z Grupami Oporu „Solidarni” drukując wydawnictwa niepodległościowe np. druki okolicznościowe, znaczki Podziemnej Poczty „Solidarności”, karty świąteczne, ulotki, plakaty i druki informacyjne.

Marek Marciniak

ur. w 1961 roku

Od stycznia 1982 r. był członkiem nielegalnej młodzieżowej organizacji Ruch Oporu Podziemia „Solidarność” o pseud. „Lis”. Zajmował się rozpowszechnianiem nielegalnych wydawnictw i ulotek. W dniu 10 lutego 1982 r. dokonał zniszczenia pomnika Feliksa Dzierżyńskiego.

Za przynależność do nielegalnej organizacji i oblanie pomnika farbą 10 lutego 1982 r. został aresztowany i osadzony w areszcie Komendy Stołecznej MO w Warszawie, a następnie w Areszcie Śledczym Białoleka. Dnia 17 maja 1982 r. został skazany na 1 rok pozbawienia wolności w postaci nieodpłatnej, dozorowanej pracy na cele publiczne w wymiarze 50 godzin w stosunku miesięcznym za znieważenie pomnika Feliksa Dzierżyńskiego. Na poczet kary sąd zaliczył okres tymczasowego aresztowania od 10 lutego 1982 r. do 18 maja 1982 r. W dalszym ciągu toczyło się wobec niego postępowanie za udział w nielegalnej organizacji ROP. Dnia 25 czerwca 1982 r. został skazany przez Sąd Warszawskiego Okręgu Wojskowego w Warszawie na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności w postaci nieodpłatnej, dozorowanej pracy na cele publiczne w wymiarze 50 godzin w stosunku miesięcznym za udział w nielegalnym związku. Wyrok łączny wdał Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy dnia 8 września 1982 r.

W latach 1982-1984 był inwigilowany przez Służbę Bezpieczeństwa.

Józef Melak

ur. w 1951 roku

Od 1974 r. był zaangażowany w działalność Kręgu Pamięci Narodowej - Komitetu Katyńskiego. W latach 1980-1986 kolportował prasę niepodległościową we współpracy ze strukturami podziemnymi Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność”. W 1981 r. uczestniczył w budowie Pomnika Katyńskiego na Wojskowym Cmentarzu Powązkowskim. Brał udział w manifestacjach

niepodległościowych i mszach za Ojczyznę w kościele św. Stanisława Kostki w Warszawie. Organizował msze polowe w Olszynie Grochowskiej i na Stokach Cytadeli Warszawskiej. Uczestniczył w obchodach „Bitwy Warszawskiej 1920”. Prowadził zbiórki finansowe na pomoc dla rodzin osób internowanych.

Ewa Mirosława Mierecka

ur. w 1960 roku

Prowadziła czynną działalność w zorganizowanych strukturach opozycji antykomunistycznej. Od 1977 r. była uczestniczką Duszpasterstwa Akademickiego, prowadzonego przez ks. Witolda Andrzejewskiego.

W późniejszym czasie, tj. od jesieni 1979 r. do 1988 r., działała w poznańskim Ruchu Młodej Polski (RMP). Brała udział w utworzeniu antykomunistycznej organizacji studenckiej w Poznaniu – Związku Akademickiego „Pro Patria”, w którym udzielała się w latach 1980-1981. Współdziałała także w Wielkopolskim Klubie Politycznym „Ład i Wolność” w latach 1988-1990 oraz w Kole Młodych Klubu Inteligencji Katolickiej w Poznaniu. W latach 1979-1988 przepisywała na maszynie teksty do publikacji w niezależnych wydawnictwach.

W okresie stanu wojennego, od 13 grudnia 1981 r. organizowała ukrywanie działaczy opozycyjnych, działających w RMP, Piotra Miereckiego oraz Marka Jurka, poszukiwanych przez Służbę Bezpieczeństwa. Służyła jako ich łącznik z osobami pozostającymi na wolności.

Z racji zaangażowania w sprawy polityczne – swoje jak i męża, Piotra Miereckiego – wielokrotnie była obiektem inwigilacji ze strony Służby Bezpieczeństwa.

Maria Małgorzata Misiurewicz

ur. w 1945 roku

W 1968 r. tworzyła i rozpowszechniała ulotki potępiające interwencję wojskową w Czechosłowacji, 24 sierpnia 1968 r. uczestniczyła w akcji rozrzucenia takich ulotek z okien Centralnego Domu Towarowego w Warszawie.

W latach 1983-1988 udostępniała swoje mieszkanie na potrzeby tajnych spotkań Kierownictwa Międzyzakładowego Robotniczego Komitetu Solidarności. Brała udział w kolportażu wydawnictw bezdebitowych, m.in. pisma „CDN Głos Wolnego Robotnika”. W latach 1985-1989 była aktywną działaczką Duszpasterstwa Ludzi Pracy, współpracowała z różnymi grupami DLP w Warszawie i na terenie kraju. W 1989 r. zaangażowała się w kampanię wyborczą na rzecz Komitetu Obywatelskiego „Solidarność”.

Piotr Modelewski

ur. w 1963 roku

W latach 1982-1989 zajmował się drukiem i kolportażem niepodległościowych wydawnictw (m.in. „Wiadomości”, „Tygodnik Mazowsze”, MKK „Wola”). W 1987 r. był współzałożycielem i działaczem Ruchu Katolickiej Młodzieży Niepodległościowej oraz członkiem zespołu redakcyjnego „Słowa Niepodległego”. Angażował się również jako redaktor techniczny niepodległościowych wydawnictw oraz projektant znaczków.

W latach 1984-1989 współpracował z działaczami Konfederacji Polski Niepodległej oraz Polskiej Partii Niepodległościowej.

Andrzej Antoni Olszewski

ur. w 1965 roku

Od 1983 r. był działaczem Niezależnej Organizacji Młodzieżowej (NOM). Kolportował wydawnictwa drugiego obiegu m.in.: pismo „GNOM”, „Tygodnik Wojenny”, „CDN-Głos Wolnego Robotnika” do którego pisał artykuły, oraz zajmował się wykonywaniem transparentów na demonstracje.

W latach 1986-1989 działał w Niezależnym Zrzeszeniu Studentów na Wydziale Ekonomicznym Uniwersytetu Warszawskiego. Od 1987 r. do 1989 r. działalność opozycyjną prowadził w strukturach Międzyzakładowego Robotniczego Komitetu „Solidarności” (MRK „S”). Uczestniczył w strajkach studenckich w 1988 r. i 1989 r., a także brał udział w manifestacjach i pikietach.

Leszek Emil Popiolek

ur. w 1966 roku

W latach 1982-1989 był członkiem Młodzieżowej Grochowskiej Grupy Oporu „Solidarni” RKW Mazowsze. W ramach działalności w tej organizacji kolportował wydawnictwa bezdebitowe, roznosił ulotki oraz rozrzucał je z wyrzutników pirotechnicznych, rozklejał plakaty, uczestniczył w akcjach emisji audycji z tzw. „gadał”, ochraniał akcje przeprowadzane przez podziemie. Był współzałożycielem i koordynatorem Agencji „Foto-Solidarność”. Fotografował ważne wydarzenia z działalności Grup Oporu „Solidarności” i podziemia w Warszawie.

Janina Sosnowska

ur. w 1936 roku

Od końca lat 70. kolportowała wydawnictwa niezależne. Jesienią 1980 r. została członkinią Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność” w miejscu pracy- Szkole Podstawowej Specjalnej nr 3 w Grodzisku Mazowieckim.

W stanie wojennym w swoim domu ukrywała Zbigniewa Romaszewskiego i urządzenia Radia „Solidarność”. Wiosną 1989 r. zaangażowała się w działalność Komitetu Obywatelskiego „Solidarność” w Grodzisku Mazowieckim.

Dariusz Szponer

ur. w 1961 roku

Od 1982 r. do 1989 r. działał w strukturach Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność” w zakładach „TEWA”. Współpracował z podziemną Konfederacją Polski Niepodległej, a w 1987 r. był współzałożycielem Ruchu Katolickiej Młodzieży Niepodległościowej. Kolportował pisma bezdebitowe, m.in. „MKK >>Wola<<”, „Tygodnik Mazowsze”, „Wiadomości”, „KOS” oraz broszury i książki drugiego obiegu. Brał również udział w drukowaniu gazet podziemnych: „Nie chcemy komuny”, „KOS”, „Tygodnik Mazowsze”, „Wiadomości” oraz książek.

W czasie stanu wojennego i po jego zakończeniu uczestniczył w demonstracjach antykomunistycznych. Brał udział w obchodach rocznic patriotycznych, mszach za Ojczyznę, akcjach ulotkowych, malowaniu napisów na murach. W latach 1982-89 współpracował z Muzeum Archidiecezji Warszawskiej przy organizacji koncertów i wystaw kultury niezależnej. Współorganizował też występy artystów ze środowisk opozycyjnych na terenie całego kraju.

Był zatrzymywany przez Służbę Bezpieczeństwa.

Bronisław Kazimierz Świegocki

ur. w 1943 roku

Prowadził działalność opozycyjną od marca 1968 r. do co najmniej marca 1969 r. Był jednym z inspiratorów wydarzeń marcowych, należał do grupy opracowującej petycję wyrażającą protest przeciwko decyzji zakazującej wystawiania „Dziadów”. 11.03.1968 r. wszedł w skład delegacji wyłonionej podczas studenckiego wiecu, która przekazała rektorowi Uniwersytetu Łódzkiego żądania młodzieży akademickiej. Współtworzył rezolucję przekazaną sekretarzowi Komitetu Łódzkiego PZPR i odczytaną na wiecu 12.03.1968 r. oraz uczestniczył w opracowaniu odezwy studentów Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Łódzkiego. Był członkiem nielegalnie działających komitetów studenckich - międzyuczelnianego i uczelnianego.

Prokuratura Łódź-Śródmieście wszczęła przeciwko niemu dochodzenie pod zarzutem nawoływania do nielegalnego zgromadzenia. W dniu 18.04.1968 r. został zatrzymany, a w miejscu jego zamieszkania dokonano rewizji. Nadal utrzymywał kontakty z osobami o poglądach antykomunistycznych, uczęszczając na spotkania o charakterze kształceniowym. W marcu 1969 r. w związku ze zbliżającymi się wyborami do Sejmu PRL i rad narodowych, przeprowadzono z nim rozmowę profilaktyczną.

Henryk Stanisław Tachasiuk

ur. w 1962 roku

Od 1980 r. był członkiem Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność” w Zakładach Mechanicznych „Ursus” w Warszawie. Po 13 grudnia 1981 r. zaangażował się w działalność nielegalnych struktur Związku. Od 1981 r. był członkiem Komitetu Katyńskiego. W latach 1986-1989 współpracował z Tymczasową Komisją Zakładową w ZM „Ursus”, m.in. uczestniczył w akcjach ulotkowych, kolportażu wydawnictw bezdebitowych, zbieraniu składek na cele związkowe. Od 1987 r. brał udział w działaniach zmierzających do odtworzenia Związku w zakładzie pracy. W latach 1987-1988 uczestniczył w spotkaniach członków nieformalnego Komitetu Organizacyjnego NSZZ „Solidarność” ZM „Ursus”, strajku w sierpniu 1988 r. oraz kolportażu prasy i ulotek.

30 kwietnia 1988 r. zatrzymano go prewencyjnie (w związku z obchodami 1 Maja). 6 lutego 1989 r. został przeszukany przez Straż Przemysłową ZM „Ursus”, w trakcie rewizji odnaleziono przy nim 1200 egzemplarzy nielegalnych wydawnictw. Za powyższe został ukarany dyscyplinarnie przez kierownictwo zakładu. Był uczestnikiem obrad Okrągłego Stołu w podzespole ds. młodzieży.

Elżbieta Stanisława Zalewska

ur. w 1942 roku

Od 1980 r. była członkiem Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność” w MPO w Warszawie. Od 13 grudnia 1981 r. do 1989 r. kontynuowała działalność w tajnych strukturach Związku w swoim zakładzie pracy. W ramach podziemnej pracy związkowej prowadziła działania informacyjne oraz charytatywno-pomocowe, a także uczestniczyła w kolportażu nielegalnych wydawnictw.

W trakcie kampanii wyborczej w czerwcu 1989 r. brała udział w pracach organizacyjnych, plakowaniu i roznoszeniu ulotek. Była uczestnikiem spotkań Duszpasterstwa Ludzi Pracy w kościele na ul. Karolkowej w Warszawie, oraz mszy za Ojczyznę odprawianych przez ks. Jerzego Popiełuszkę.

Tadeusz Edward Żak

ur. w 1949 roku

Od 1980 r. był członkiem Komitetu Założycielskiego Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność” w Zakładzie Energetycznym Warszawa –Teren oraz członkiem Komisji Zakładowej i przewodniczącym Komisji Oddziałowej w Rejonie Energetycznym Sokołów Podlaski.

Od 13 grudnia 1981 r. do 11 kwietnia 1989 r. był aktywnym członkiem Tymczasowego Komitetu „Solidarności”. Uczestniczył w działalności konspiracyjnej i organizował zbiórki pieniędzy dla aresztowanych członków Związku. Brał udział w ulicznych i zakładowych akcjach protestacyjnych. Kolportował prasę podziemną, ulotki, plakaty i inne materiały drugiego obiegu na terenie Rejonu Energetycznego i miasta Sokołów Podlaski.

pośmiertnie:

Jan Czesław Jabłoński

ur. w 1941 roku

Był funkcjonariuszem Batalionu Specjalnego KGMO, w 1981 r. zaangażował się w prace mające na celu utworzenie związku zawodowego funkcjonariuszy i pracowników MSW. Od 1 czerwca 1981 r. zasiadał, jako członek, w Ogólnopolskim Komitecie Założycielskim NSZZ Funkcjonariuszy MO. Był sygnatariuszem petycji skierowanej do Sejmu PRL w sprawie utworzenia Związku oraz wniosku o jego rejestrację złożonego w Sądzie Rejonowym w Warszawie.

Z powodu tej działalności 17 czerwca 1981 r. został zwolniony ze służby. Uczestniczył w rozprawie sądowej 25 września 1981 r., podczas której zawieszono postępowanie w sprawie rejestracji Związku. Tego samego dnia wziął udział w akcji protestacyjnej w Hali WKS „Gwardia” w Warszawie przeciwko decyzji Sądu. Do końca lat 80. nie został ponownie zatrudniony w MO. Po wprowadzeniu stanu wojennego zaangażował się w wydawanie podziemnego pisma „W służbie narodu”, które ukazywało się od stycznia do lipca 1982 r.

Maria Zofia Kleitz-Żółtowska

ur. w 1948 roku

Pracowała w Fabryce Maszyn Żniwnych w Płocku na stanowisku radcy prawnego. W 1980 r. była współzałożycielką NSZZ „Solidarność” w miejscu pracy, a także uczestniczyła w procesie organizacji NSZZ „Solidarność” Regionu Płockiego.

Po 13 grudnia 1981 r. prowadziła działalność w strukturach podziemnej „Solidarności”, udzielając pomocy prawnej osobom represjonowanym. W 1982 r. koordynowała proces obrony działaczy „Solidarności” z Fabryki Maszyn Żniwnych przed Sądem Pomorskiego Okręgu Wojskowego w Łodzi doprowadzając do łagodniejszego wymiaru kary, a finalnie do uwolnienia aresztowanych. Pomimo zwolnienia z pracy w 1983 r., nie zaprzestała działalności opozycyjnej.

Anatol Lawina

ur. w 1940 roku

Jako student Uniwersytetu Warszawskiego pełnił funkcję przewodniczącego Komisji Rewizyjnej Komitetu Uczelnianego ZMS przy UW. W marcu 1968 r. brał udział w wiecach studenckich, za co został relegowany z uczelni. Od 1977 r. był współpracownikiem Komitetu Samoobrony Społecznej -KOR.

W marcu 1980 r. został zatrzymany i aresztowany na 3 miesiące za uczestnictwo w akcji ulotkowej wzywającej do bojkotu wyborów do Sejmu i Rad Narodowych. Od września 1980 r. był członkiem Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność” w Przemysłowym Instytucie Maszyn Budowlanych „Bumar”, a w 1981 r. współzałożycielem „Stowarzyszenia Patronatu Społecznej Pomocy Uwięzionym i ich Rodzinom”. Ponadto pisał artykuły do prasy podziemnej takiej jak „Głos” i „Krytyka”.

W związku z prowadzoną działalnością opozycyjną w dniu 13 grudnia 1981 r. został internowany i osadzony w Ośrodku Odosobnienia w Warszawie-Białołęce. Dnia 23 grudnia 1982 r. został zwolniony z internowania.

Jan Mizikowski

ur. w 1931 roku

Był aktywnym działaczem opozycyjnym, zaangażowanym w działalność ruchów społecznych, mających za cel odzyskanie przez Polskę niepodległości, oraz broniących praw człowieka i obywatela w PRL. Od lat 60. był inwigilowany przez SB za wykazywanie negatywnej postawy do polityki PZPR, szczególnie podczas takich wydarzeń jak „Marzec '68” czy podczas wprowadzania podwyżek cen. Przeprowadzano z nim rozmowy ostrzegawcze.

Od lat 70. był kolporterem niezależnych wydawnictw. Od 1976 r. współpracował z Komitetem Obrony Robotników, a od 1977 r. z Ruchem Obrony Praw Człowieka i Obywatela. W 1977 r. był współzałożycielem Siedlecko-Podlaskiej Grupy Ludowo-Narodowej, w 1978 r. – Podlaskiego Komitetu Samoobrony Ludzi Wierzących, a w 1981 r. – Podlaskiej Grupy Niepodległościowej. Od 1979 r. należał do Konfederacji Polski Niepodległej. Od 1980 r. działał w „Solidarności” Rolników Indywidualnych.

W dniu 13 grudnia 1981 r. został internowany i osadzony w Ośrodkach Odosobnienia w Białej Podlaskiej, Włodawie i Załężu. Po zwolnieniu z internowania w dniu 7 października

1982 r. nie zaprzestał działalności niepodległościowej i zajmował się kolportażem opozycyjnych wydawnictw w środowisku wiejskim.

Od 1985 r. był przewodniczącym KPN w Siedlcach i Białej Podlaskiej. Aktywnie działał do 1989 r.

ks. Stefan Niedziolak

ur. w 1914 roku

W latach 1956-1961 sprawował funkcję rektora kościoła św. Karola Boromeusza na warszawskich Powązkach, w latach 1961-1977 proboszcza parafii Matki Boskiej Loretańskiej na Pradze, od 1977 r. ponownie proboszcza parafii św. Karola Boromeusza. Był autorem patriotycznych kazań wygłaszanych z okazji rocznic i świąt narodowych (np. 17 września, 3 maja, 11 listopada), co było powodem licznych szykan ze strony władz. W lipcu 1979 r. był sygnatariuszem Apelu Komitetu Porozumienia na rzecz Samostanowienia Narodu o przeprowadzenie wolnych wyborów do Sejmu. Stawiane przez niego w końcu lat 70. (z Wojciechem Ziemińskim) na Cmentarzu Powązkowskim symboliczne mogiły i krzyże upamiętniające Polaków, którzy zginęli w ZSRS, były systematycznie niszczone przez nieznanych sprawców.

W latach 80. współtworzył Sanktuarium Poległych i Pomordowanych na Wschodzie przy kościele św. Karola Boromeusza (prace zakończono w 1984 r.) oraz celebrował coroczne Msze Katyńskie. W 1988 r. był współtwórcą i opiekunem wspólnoty Rodzina Katyńska – Rodzina Polska, zaangażował się także we wspieranie repatriantów z dawnego ZSRS, szczególnie z Kazachstanu, oraz pomoc dla Polaków żyjących na Wschodzie.

Pod koniec lat 80. był prześladowany, otrzymywał listy, telefony z pogrózkami, dochodziło do prób pobicia i porwania przez nieznanych sprawców. 20 stycznia 1989 r. został zamordowany w swoim mieszkaniu na plebanii. Sprawców nigdy nie wykryto.

Benedykt Pawlak

ur. w 1947 roku

Prowadził działalność opozycyjną w ramach struktur NSZZ „Solidarność” na terenie zakładów pracy we Wrocławiu. Działalność opozycyjna polegała na formowaniu Tajnych Komisji Zakładowych, wydawaniu i kolportowaniu nielegalnych wydawnictw, tj. „Solidarność Pafawag”, „Jutrzenka”, „Z Dnia na Dzień” i.in. czy organizowaniu zbiórek pieniężnych.

W związku z prowadzoną działalnością opozycyjną Benedykt Pawlak, na mocy decyzji o internowaniu, został 8 stycznia 1982 r. aresztowany i osadzony w Zakładzie Karnym we Wrocławiu, 12 stycznia 1982 r. przewieziony do Zakładu Karnego w Nysie. Został zwolniony na mocy decyzji o uchyleniu internowania z 14 lipca 1982 r.

Po zwolnieniu z uwięzienia nadal angażował się w działalność konspiracyjną i od 1 grudnia 1983 r. do 16 czerwca 1984 r. był rozpracowywany przez SB.

ks. Józef Stanisław Schabowski

ur. w 1933 roku

Proboszcz parafii pw. św. Jana Kantego w Legionowie, od grudnia 1981 r. do 1989 r. ściśle współpracował z podziemnymi strukturami opozycji antykomunistycznej w tym mieście (z działaczami Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność” oraz Niezależnego Zrzeszenia Studentów). Przez cały okres trwania stanu wojennego trzynastego dnia każdego miesiąca organizował i odprawiał msze za Ojczyznę, w trakcie których głosił patriotyczne homilie.

Jednocześnie był zaangażowany w pomoc charytatywną dla osób prześladowanych i ich rodzin. W budynkach kościoła, którego był proboszczem, organizowano spotkania z aktorami, koncerty pieśni patriotycznych, oraz wykłady z historii Polski prowadzone przez opozycyjnych historyków.

Mirosław Marek Szulc

ur. w 1951 roku

W latach 1981-1986 był członkiem legalnych, a po 13 grudnia 1981 r. podziemnych struktur Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność”. W 1981 r. zaangażował się w działania mające na celu przywrócenie w Wołominie pomnika „Obrońcom Ojczyzny 1920 roku”.

W ramach prowadzonej działalności opozycyjnej uczestniczył w akcjach strajkowych, demonstracjach, mszach za Ojczyznę odprawianych w kościele pw. św. Stanisława Kostki na Żoliborzu, malował napisy na murach, kolportował wydawnictwa niezależne w swoich zakładach pracy - Przedsiębiorstwie Gospodarki Mieszkaniowej Wola Zachodnia w Warszawie, a następnie w Międzyzakładowym Klubie Sportowym „Huragan” Wołomin oraz do innych zakładów w Warszawie

Leszek Robert Zygmunt

ur. w 1960 roku

W latach 1987-1990 prowadził zagrożoną odpowiedzialnością karną działalność niepodległościową. Uczestniczył w patriotycznych manifestacjach oraz umieszczał opozycyjne transparenty na warszawskich budynkach. Współpracował z Ruchem Katolickiej Młodzieży Niepodległościowej oraz był członkiem zespołu redakcji pisma „Nie chcemy komuny”. Ponadto drukował i kolportował niepodległościowe wydawnictwa i ulotki.

W związku z prowadzoną działalnością był karany przez Kolegia do Spraw Wykroczeń oraz przewencyjnie zatrzymywany. W okresie swojej działalności był inwigilowany przez SB.